

KŐSZEK ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben egész évre 52 K, félévre 26 K, negyedévre 13 K.
Vidékre postai szétküldéssel egész évre 56 K.
Egyes szám ára 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. sz.

Nyitár ára 3 korona.

Hirdetések nagyság szerint jutányos árkban számíttatnak.

Hogyan lett Kőszeg szabad királyi város.

Eddig nyilvánosságra nem hozott adatok alapján.

Városunknak szab. kir. város rangjára emelésének részleteit eddig mely homály fedte. Van okmány, van királyi deklaráció róla, de nem tudta senki a rangra emelésének előzményeit, hiv történetét.

Lehetetlennek tartván, hogy városi jkönyveinkben ne legyen hiteles adat e fontos eseményről, a királyi kegy megnyilvánulásáról, átnéztem az 1648. évről német nyelven írt jkönyveket. Mindjárt megértettem, miért nem kerültek a feljegyzések nyilvánosságra. Az akkori városi notárius (Stadtschreiber Jakob Schwaiger) majdnem elolvashatatlan német írásban hagyta az utókor számára feljegyzéseit vissza. Néhány szó értelmét ma sem tudtam megfejteni.

De midőn a jkönyvekben már olvashattam városunk rangra emelésének elérésére elődeink részéről történt intézkedéseket, lépéseket, szíven egymást felváltó különböző érzelmek villantak át, mint eddig egy alkalommal sem. Öröm s lelkesedés, bámulat s csodálat, tisztelet s szeretet, büszkeség, hála s köszönet elődeink iránt, kik e városnak szab. kir. várossá kivívásában ritka határozottságot, elszántságot, áldozatkészséget stb. tanúsítottak, midőn eddigi szabadságukat, kiváltságaikat, melyekért — mint egy helyen olvastam — őseink vérüket hullatták, két oligarcha gróf veszélyeztette. Az egyikről gróf Nádasdy Ferencről már előző cikkemben tettem említést, most gróf Széchy Déneset nem szabad elhallgatnom. E két gróf aggressiv fellépése tüzelte elődeinket szabadságunknak védelmére és erélyesebb activ lépése, mely csúcspontját, megunva a sok ide-oda való deputátiózást, megalázkodást s herce-hurcát, az 1697. évi december hó 11.-én hozott városi határozatban érte el. Midőn e határozatot átolvastam, önkéntelen eszembe jutott „Tell Vilmos”-ban azon jelenet, mikor Svájc szabadságszerető népe Rüzli réten összegyűkezett és ott fogadalmat tett, hogy az önkénynek magát alá nem veti, hanem szabadságát szükség esetén vérvél is megvédi.

Éppen úgy elődeink Midőn bíró uram e nevezetes ülés elé terjesztette, hogy a város kiváltságai ellenére nehéz helyzetbe jutott, szabadságától meg akarják fosztani (entzichen) és kijelentette tovább előadásában, hogy új patronusokat kell szerezni, áldozni, mert üres kézzel nem mehetni sehová, (mit leerem Händen) üres kéz nélkül nem tesznek (richten), úgy a be'ső mint s külső tanács egy akarattal, egy lélekkel elhatározta, hogy végső céljuknak elérésére a szükséges költségeket önkéntes adakozás útján beszerzik. Senki magát azokból ki ne vonja. Ha mégis vonakodnának egyesek önként adakozni, azoknak javait felbecsülik, őket pedig a városból kiűzik. Olyannak köztük helye nincsen. De szükség esetén szabadságukat még vérükkel is megoltalmazzák, nehogy utódjaik megátkozzák (Fluch aufladen) és azzal vádolhassák, hogy szép jogokat (schöne Rechte) a szabadságot (Freiheit) elvesztették.

Erős viszhangra találhatott elődeink szívében e lelkes határozat. Mindenki kivétel nélkül a város asztalára áldozott. Azonkívül Pamer Vida 200, — a Pamer-utca e család után van elnevezve, mely több derek fiút állított a város szolgálatába — Salamon György szabó 80 tallért, Kienast János 80 darab aranyat adott kamat nélkül költségre.

Már-már elcsüggedő őseink új erőre kaptak. Új nevek kerülnek elő a porlepte jkönyvekből, kik az utódoknak örök hálájára érdemessé tették magukat és kiknek neveit a feledékenységből ki kell ragadni. Az akkori városi tanácsnak neveit előbbi cikkemben már közzé tettem, ezuttal Svetits András városi céhmester s Nováky János belső tanácsosnak neveit örökítem meg, kikről az akkori városi tanács úgy emlékezik meg, hogy dícséretes szorgalommal jártak utána a város jogainak, szab. kir. várossá történt elismerésében. Nem szabad megfeledkeznie Szelepcsény György veszprémi püspök, akkori magyar cancellárról sem, ki hathatós támogatását nemcsak megígérte, hanem ígértét be is tartotta.

Hogyan történt tehát e városnak szab. kir. város rangjára emelése? Előbbi cikkemben megírtam, hogy a várost még nem reincorporálták Magyarországhoz, gróf Nádasdy máris utána nyújtotta csápjait. — A város visszakeblezése után még többet félhetett e grófnak önkényétől, erőszakoskodásától, melyet újabb erőszakoskodásokkal tetézt. Elő tehát azon régi magyar kiváltságokkal, melyek Ausztriához tartozandósága ideje alatt feledékenységre mentek, — mint egy helyen feljegyezve találtam. E kiváltságoknak behizonyítására a városnak Magyarországhoz visszakeblezése után annál is inkább szüksége volt, mivel egyik privilegiuma, a hegyvámszedési jognak gyakorlása miatt Széchy Dénes, a kőszegi urodalom tulajdonosával szembe került. (Itt Vasvármegye monografiájának e városról írt cikkét corrigálnom kell. E város a jkönyveknek tanúsága szerint nem volt mező-, hanem kamara-város és mint ilyen, nem tartozott az urodalomhoz. A cikkíró az ellenkezőt írja). E per, mint gróf Nádasdy ellen indított akció, igen nagy gondot, utánajárást, költséget okozott a városnak, mely nemes Vasvármegyénél a város hátrányára dőlt el. Egy helyen feljegyezve találtam azért, mivel Vasvármegye az osztrák jog szerint ítél.

Ausztriához való tartozandósága ideje alatt tényleg a gróf g. akorolta a hegyvámszedési jogot, noha a kiváltsági okmány alapján a várost illette — egy más helyen való feljegyzés szerint pedig az okból, mert a város a hegyvám jognak nem volt „in pacifico usu et dominio iuris monteuni”. E pernek, mellyel a városi jkönyvek bőven foglalkoznak, említésre méltó mozzanatai, hogy a városnak belső tanácsát 1000 forintra, külső tanácsát 100 forintra büntették és hogy hegyvám szedési jogát a város Jurisits Miklósnak jutalomképen engedte át, mivel a török ellen megvédelmezte, és ugyancsak hős védelmükért kapitányuknak választották. De már jogutódának gróf Nádasdy Tamásnak a jogot nem adományozták, mivel nemcsak hogy meg nem védelmezte, sőt elárulta a várost. Így vallott Pamer Vida, ki ezeket édesapjától hallotta. E per következtében Svetits András, az akkori polgármester egyik legjellegesebb képviselőjének kinos jelenete támadt Szombathelyen valami Habel (Haberl?) Jánossal, ki őt azzal vádolta, hogy a várost ezen szerencsétlen perbe belesodorta, mi miatt a kőszegiek még agyonütik. E fenyegetésre Svetits András mandátumáról lemondott és azt a tanácsból ismét csak akkor fogadta el, midőn teljes satisfactiót kapott.

Bíró uram joggal mondhatta tehát a városi tanácsnak, hogy a város helyzete kiváltságai ellenére súlyos és a város szabadságának megővéseért áldozni kell. Igen hamar meg- és átértette a helyzetet, hogy a két gróf veszélyezteti a várost, kik ellenében új patronusoknak kérésével az esetben látják magukat megóvtalmazva,

ha a város kivételes helyzetbe jut vagyis a rendek közé sorozzák és a grófokkal egyenrangúvá teszik.

1647. évi október hó közepe táján, vagyis a városnak szoros visszakeblezése után Svetits András s Nováky János már a pozsonyi magyar kamaránál jártak információért, mit kell cselekedniök, hogy e várost kamarai városnak (kammergut) tartsák ép oly módon, mint a többi kir. városokat? Mert a kir. kiváltság leveleikből világosan és tisztán megállapítható, hogy előbbi magyar jurisdictio alatti időben kamarai város volt, tárnokmester (der. Rechtmeister) alá rendelte, és mindazon jogokat bírta, mint Sopron. A jövődöben tehát ismét a magyar kamarától akarnak függeni és a vármegyével szemben viszonyukat rendezve látni, mert a megyei gyűlésen jelen lehetnek, de szavazati s választási jog nélkül. Hogy milyen információt szereztek, azt sejtetheti Pozsonyban a kamarai elnökhöz dec. hó elején szóval és írásban előterjesztett kérelemre adott válaszból. Azt mondotta a kamara elnök (Lippay Gáspár), hogy városunk és Kismarton város iránt jó indulattal van (gut meine), Kőszeg kamaraváros marad, kiváltságait megtartja és úgy fogják közigazgatni s kormányozni (regieren und administrieren) mint a többi szab. kir. városokat. Folyamodjanak és terjesszék elő illő módon kérelmüket a Felsőse elé. Ő ugyan, bár nagyon óhajtana segíteni, ez esetben nem járhat közben, mert a Felsőse a kamarát a városnak belügyeibe — s annak adminisztrálásába való beavatkozástól a kamarát tiltotta. A kamarai elnöktől a kiküldöttek palatinushoz mentek, ki azonban ez alkalommal lényeges kijelentést nem tett.

A kamara elnökének biztatására a város a felsősehez benyújtandó kérvényt megszerkesztette és annak conceptusát a kiküldöttek Pozsonyból 1648. évi január hó közepén magukkal hozták és a tanácsnak bemutatták. Azután mindjárt vissza Pozsonyba vitte Küllös Gergely városi ügyész a palatinus- és kamara elnökének.

A kérvény hevenyében való fordítása után körülbelül így szól: O Felsőse! Kőszeg város már több ízben jelentkezett és panaszkodott, hogy nemcsak jogait és szabadságát különböző sérelem (Leid) eri, hanem a hegyvám gyakorlásában is (Haltern) akadályozzák s szorongatják, (bedrängen) mint legutóbb gróf Széchy Dénes, kinek panaszára Vasvármegye alispánja e várost nem csekély összegré büntette. Hasonló kár s veszélytől még többször félhetne, miáltal oda juthatunk, hogy sem a felsőségnek, sem a királyságnak hasznára nem lehetünk.

(Befejező folytatása a jövő számunkban.)

Hirdetmények

Kőszeg szab. kir. városban a köztenyőszítésre szánt bikák, kanok és kosok bizottsági vizsgálata f. évi február hó 22. ón d. e. 11 órakor a városi esordásházánál fog megtartatni. Felhívtnak mindazon apaállat tulajdonosok, akik bikáikat, kanyukat stb. 1921 évre köztenyőszítésre átengedni óhajtják, hogy azokat a jelzett időpontban vizsgálatra elővezessék.

Felhívom a lakosságot a 9390/1920. M. E. rendelet értelmében a bíróságban levő magyar háborús államadóssági címleteknek valamelyik pénzügyminisztériumtól nosztrifikálás céljából való mielőbbi bemutatását saját érdekében el ne mulassza.

Egyes szám ára 2 korona.

A lékai tűzifa előjegyzés f. hó 23.-án befejeződik. Ezen időpontot túl nem lehet előjegyezni; a lékai gondnokságnál történt előjegyzés nem számít, csakis a városházán lehet előjegyezni.

Közhirre teszem, hogy szerdái vagyis f. évi február 23-áig a szállóbirtokosok Róth Sándor urnál rőzgálicot rendelhetnek. Ára kilogramonként 54 korona.

A kir. pénzügyigazgatóság több adózót felhívott III. o. kereseti adóvallomás leadására. Mindazok kik ezen vallomásukat ezideig le nem adták, saját érdekükben figyelmeztetnek, hogy ezen vallomásukat február hó 23-áig a városi adóhivatalban adják le.

Közhirre teszem, hogy a vasi gy. ezredhez tartozó alakulatok f. hó 22.-én 24.-én Doroszló községi és szakképző iskolákba látogatnak foglalkoztatni. Ezen alkalommal a terep a következő vonalak között katonai örökkel lesz elzárva. A község—köszegfalvi utalágazástól nyugatra, Szatohégy—Zeigerhegy—Czak—Doroszló. A lögyakorlatok tartalma naponként d. e. 8 óráig d. u. 2 óráig. Felhívom a város közönségét, hogy a biztosító által lezárt területen ezen időben ne közlekedjék és az örök utasításainak a saját érdekében engedelmeskedjék.

Köszeg szab. kir. város polgármestere közhirre teszi, hogy Köszeg szab. kir. város tulajdonát képező Steineréti dűlőben fekvő utarok 1921. április 1-től 1927. szeptember 30-ig terjedő időre a legtöbbet ígérőnek a városi számvétség helyiségében 1921. február 27.-én d. e. 10 óráig tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni. Utóajánlatnak helye nincsen.

Az ellátatlanok revíziójának eredményeképp új liszt és cukorjegyek adatnak ki. Felhívom a közönséget, hogy most érvényben lévő liszt és cukorjegyet saját érdekében adja be a közlelmezési hivatalban folyó hó 21. 22. vagy 23.-án d. e. 8—11-ig (Hétfőn. Kedden, Szerdán) ahol az új liszt és cukorjegyet mindjárt átveheti. Azok is tartoznak jegyüket beadni, kiknek csak cukorjegyük van. A legközelebbi liszt és cukorkiosztás már az új jegyek alapján történik. Az új jegyek rózsaszínűek, tehát mindenkinek érdeke a becserelés, mert fehér színű jegyre többé liszt és cukor többé ki nem adatik. Akik a fenti határidőben lisztjegyüket be nem cserélik, egy kiosztásból kiesnek. Az új jegyért 1 kor. 60 f. fizetendő.

Jambrits Lajos polgármester.

Ipartestületi közlemények.

Értesitem az érdekelt iparosokat, hogy most már élesztő korlátlan mennyiségben kapható az Anyagbeszerzőben, de csak az üzleti órák alatt.

Felkérem a szabóiparosokat, hogy hétfőn, e hó 21. én délután 5 órára a hivatalos helyiségben jelenjenek meg, jó minőségű és olcsó szövetszövetek lesznek bemutatva.

Értesitem úgy a kőművesmestereket, mint a segédek, hogy a „Kőműves mesterség” című szakkönyv IV. kiadására megrendeléseket fogadunk, bővebb felvilágosítás a hivatalos órák alatt nyerhető.

Az Anyagbeszerzőben a legutóbb hirdett anyagok és áruk kaphatók az üzleti órák alatt, minden kedd, csütörtök s szombaton délután 5—7-ig. Az elnök.

Helyi hírek.

Tanulmányi uton Sopronban. Ország Sándor dr. guzd. tanácsos és Szy Géza városi erdőmester csütörtökön Sopronban voltak. hol a városi számviteli és erdőgazdasági kezelést tanulmányozták, mely alkalomból a soproni polgármester és a városi vezetőség meleg szívélyességgel fogadták.

Városi közgyűlés lesz, ez évben az első, március hó 3.-án, mikor is nagyfotosszerű ügyek várnak elintézésre.

Athelyezés. Váli Lajos mérnököt a MÁV. üzletvezetőség a községi osztálymérnökség vezetőjévé Köszegre helyezte.

A Bencés rend gyászja. Pénteken hunyt el Sopronban Torok Veremund bencés tanár földink, ki a soproni leánygimnázium igazgatójaként is működött, ötven éves korában, szívizélhűdés következtében. Az elhunyt régebben gyakran időzött városunkban. Halálhíre általános részvételt keltett. Temetésén a helybeli bencés szék-házat Szentkirályi Márton tanár képviselte.

Sorozatos világtörzsi előadások. A tegnap megkezdett és ma is tartandó sorozatos előadások még jövő szombaton és vasárnap is folytatódhatnak. A mai előadás műsora: 1. Közének. 2. Dr. Prohle Károly: „Az új nemzedék vallásos nevelése”. 3. Schubert: Violin-szonata. Előadja Mohr Mihály és Freyler Emmi. 4. Szavalt. — Szombaton 26-án a leánygimnázium nagytermében beszél dr. Prohle Károly theológiai tanár ur. Filemon megtért szolgájáról, Onesimosról, mely előadás keretében a keresztényen szeretet átalakító hatását festi. Hunyly Dóra urholgy Beethoven áldozó énekét énekli, így ez az előadás is magas művészi élvezetet nyújt majd. Vasárnap 27. én délután 5 óráig német nyelvű vallásos estély lesz az evangélikus templomban, amikor szintén dr. Prohle Károly „Was uns not tut” címmel fog előadást tartani.

A vasi gyalogezred zenekara február 26.-án délután 6 órai kezdettel a főgimnáziumi Jurisich cserkészlet javára hangversenyt tart a főgimnázium dísztermében a következő műsorról: 1. Brüll I.: „Arany kereszt” nyitány. 2. Puccini G.: Ábránd a „Pillangó kisasszony” operából. 3. Verdi G.: Ima a „Traviata” operából. 4. Millöcker K.: „Koldus deák” nyitány. 5. Nedbal O.: „Kavallier”, keringő. 6. Yradier G.: „La Paloma” mexikói dal. 7. Lehár F.: Egyveleg a „Vig özvegy”-ből. 8. Lehár F.: „Piave” induló. Belépődíj: számozott ülőhely 20 K, állóhely 10 K, diákjegy 5 K. Felülletek a jótékony cél érdekében közönséggel fogadnak. Jegyek Róth Jenő könyvkereskedésében előre válthatók. Pontos megjelenést kér a rendezőség, mert a számok alatt az ajtók zárva lesznek.

Elkészül a városszabályozási terv. Egy nagy hiányt óhajtott pótolni a polgármester azzal, hogy most a legkomolyabban fogott hozzá a város szabályozási terv elkészítéséhez. Ezen nagyfotosszerű munkát megkönyviti azon körülmény, hogy a kataszteri felmérések kapesan a nagyobb méretű városi térkép elkészült. A tervhez az előmunkálatok folyamatban vannak s a legközelebbi közgyűlés már foglalkozik is vele.

A honvédlaktanya átalakítása. Mint értesülünk, a volt honvédlaktanyát vissza kapja a város. A polgármester lakásokká tervezi átalakítani a nagy épületet, miáltal a lakásnégyen egy csapásra segítve volna.

Városi adósságok lefizetése. A polgármester már tavaly tett érdemleges előterjesztést városi adósságok lefizetésére, de az általános hangulat akkor az ügynek ellene volt. Néhány ingatlan eladásából mégis sikerült az adósságok egy részét kifizetni. Polgármesterünk most újból előterjesztést tesz, hogy a városi kölesnőket fokozatosan fizesse vissza a város. A legközelebbi közgyűlés elé javaslatot terjeszt a lombardozott városi hadikölcsön kifizetésére. A város ugyanis 100.000 korona hadikölcsönt jegyzett annak idején, de úgy, hogy az alapok kötvényeit zálogba adta s így most fedezni akarja ezt az adósságot, miután fedezet volna reá.

A „Vasvármegye”, a mi nemzetgyűlési képviselőnk közkedvelt napilapja, kedd óta ismét megjelenik. Lapjából arról is értesülünk, hogy körforgógépe rövidesen üzembe helyezhető lesz és azontul a gyorsabb kinyomatás elérésével gyorsabban és pontosabban is fog eljutni olvasóközönségéhez. Márciusban egy külön délutáni lap is megindul, a „Dunántúli Estilap”, melyet példányonként 1 koronáért már délután fognak mindenhol árusítani. E körforgógép felállításával a „Vasvármegye”, mely szedőgépekkel már régebben dolgozik, Dunántúl legnagyobb nyomda és sajtóvállalatává alakul.

Közalkalmazottak beszerzési csoportja értesíti nyugdíjas tagjai közül azokat, akik addig bármilyen oknál fogva elpöngényüket az állam pénztárban nem jelentették be, hogy azt 1921. február 20—28 között tegyék meg pótlólag. Titkár.

A postahivatal Jenő főherceg-utcai elhelyezése óta a Király-utat a Kossuth Lajos-utccal összekötő sikátor, mely már régóta Posta-utca néven ismeretes, egyike a város leforgalmasabb utcáinak, amelyik ha nem volna, most kellene megépíteni, mivel azonban — nagy szerencsére — már megvan és a közönségnek nagy kényelmére szolgál, kár azt olyan elhanyagolt állapotban hagyni, ami semmiképp sem illik egy városhoz. A sikátor mindig elrondított állapotban van s mikor kiérünk belőle, a Kovács-szálló előtti járdarész olyan eszes, sáros és járhatatlan, hogy a közönség valóságos tojástancot kénytelen járni, míg az utca túlsó oldalára érhet. Azt hiába várja a város, hogy a szálló előtt rendes járda készüljön. Jó lenne tehát ha a város maga létesítene ott olyat, melyhez a tulajdonos a szabályrendelet értelmében, amugy is hozzájárulni köteles. A sikátorban, a régi Posta utcában, pedig jó lenne a csatorna befűtési felületét úgy szabályozni, hogy a víz elfolyása biztosítva legyen, illyképen a közlekedésre alkalmasabbá lenne. Ezzel egyidejűleg azonban a kocsis és targoncaközlekedés megakadályozását célzó korlátot kellene elhelyezni, amint hogy az a régi időben is fennállott, amivel ezen utnak jókarban tartását érhetnék el. Ez nem sok költséggel jár s ahol annyi közönség közlekedik, ott illő, hogy rendes városi állapotot teremtsenek.

Kilakoltatás. A Fehér rózsá vendéglő udvari épületrésze oly rozszant állapotban van, hogy a hatóság kénytelen volt az ott lakó Korolnai István családját kilakoltatni. Egyelőre a honvédlaktanyában jelöltek ki neki szükség-lakást. Községi József, az építési bizottság elnöke egyben előterjesztést tett a Rózsá-vendéglő ezen épületrésze tűzfalának megtámasztására, esetleg lebontására, mivel az a szomszédház lakóit is veszélyezteti. A polgármester ez érdemben azonnal megtette az intézkedéseket. A ház tulajdonosa már régebben kapott engedélyt a dűledező épületrész lebontására, azonban munkáshány miatt eddig nem végeztethette el a szükséges munkálatokat.

Amerikai szeretetadományok. A dollárok hazájában nemes érzésű emberek laknak. Onnét gondoskodnak legnagyobb bőkezűséggel a nyomorba jutott országok népeiről. Már ismételtan adtunk arról hírt, hogy Vasvármegyének milyen gazdag pamut és szövetszöveteket juttattak és hogy ezekből semmi sem jutott Köszegnek, melyet csak akkor találunk meg, ha gyűjtőket küldenek. Most mégis jutott a mi városunk nélkülözéseket szenvedő polgárainak is az amerikai jó szívek adományából. Ezt Maróthy Géza úrnőnek, a keresztény női szervezet ismert agilis vezetőjének köszönhetjük. A nala mindig tapasztalt energiával nem sajnálta a fáradságot Amerika jótékonyági akciójának magyarországi képviselőjét, Pedlow kapitányt Budapesten felkeresni s bár nem könnyű hozzáfért, mert titkárai a látogatók százait utasítják el, Maróthy elnöknek mégis sikerült a misszionőrök támogatásával előbe jutni és eléje terjesztett kérése meg is hozta az eredményt. Egy nagy láda pamutot és egy nagy láda flanelt utalt ki neki Köszeg számára azon megbízással, hogy a nélkülözéseket szenvedő tisztviselő, nyugdíjas és középosztálybeli családokat segítse ennek elosztásával, különösen azokat, kiknek több gyermekük van. Azt már nem tudjuk leírni, micsoda nagy örömet okozott ez a nagyszerű adomány a jótékonyág gyakorlásában fáradhatatlan elnöknek. Ugy intézkedett, hogy minden társadalmi osztály egy-egy vezetőjének rendelkezésére bocsátott megfelelő mennyiséget mind a pamutból, mind flanelből és azokra bízta szükség szerint az arányos felosztást. Minden adományban részesül az átvett szeretetadományról nyugtát köteles adni és ezen nyugtákkal fog Pedlow kapitányt a kiosztásról elszámolni. Maróthy úrnak ez a gondossága és a város közönsége iránti figyelme nem szorul dicsőre. Hálával fog gondolni reá az is, ki a szeretetadományban részesül, de az is, kinek érzéke van a nehéz megélhetési viszonyok közt szülőddé fixjavalmazású családok iránt. Mi kötelességet teljesítünk, midőn az erős szociális érzékkel áldásos tevékenységet kifejtő elnöknek itt a nyilvánosság előtt fejezzük ki köszönetünket, de egyben szól ez Pedlow kapitányt is, aki az ő kérésére a mi városunkat is figyelembe vette.

Házibált rendezett hushagyókedden a Mulató vendéglőse. A meghívottak nagy számban jelentek meg és bizonyoságot szolgáltatott amellett, hogy a zártkörű kisebb társaságok mulatása mindig kedélyesebbek és sikerültebbek. A hajnalig eltartott farsangi bucsuzás emlékét a résztvevők nagyon soká fogják megőrizni. Másnap este Perkovits János kitűnő „Hering-schmaust” adott vendégeinek.

A köszegi városi és járási hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva felvilágosítanak, hogy pénztári elismervényüket a városi nyilvántartási irodában (Városháza, Gergelyffy alezredes) vegyék át. A hadirokkantak stb. nemzeti szövetségének köszegi fiókjá.

Öngyilkosság. Dobrósi Anna, a Koronakávéház eselédje szerelmi bánatában marólugot ivott és súlyos belső sérülései folytán hosszabb kínos szenvedés után meghalt.

Világos és barna malatásörty gyártott a helybeli sörgyár, mely minőségben minden nálunk forgalomba hozott más gyártmányt felülmúl. Ez palackokban is kapható. A legtöbb sörgyár árpa hiányán egyéb anyagból készíti sörét. A köszegi sörgyár csak tiszta árpa-malátát használ. Ezért ízletesebb és tartalmasabb is.

Szombathelyi egyszobas és konyhas lakasomat elcserelném köszegi egy vagy kétszobás lakással Cim a kiadóhivatalban.

Vas megyei Szövetkezeti Áruforgalmi R.-T. köszegi járási képviselője.

IRODA: Kossuth Lajos-utca 4. szám.
Táviratcim: FUTURA. Táviratcim: FUTURA.

Mezőgazdasági gépek, zsákok, szekerek, kőtélárak stb. raktáron.

Vidéki hírek.

Nyugatmagyarország rendőri szakreferensévé gróf Sigray Antal kormánybiztos Joódy Endre rendőrtanácsost, a szombathelyi rendőrkapitányság vezetőjét nevezte ki.

Kirnbauer Lajos, máv. főfelügyelő földinket, a gyanafalvi állomás főnökét az üzletvezetőség a szombathelyi máv. képviselőiség vezetőjévé nevezte ki.

A pozsonyi egyetem elhelyezésében még nem történt végleges döntés. Dr. Vass János kultuszminiszter Győrnek kedvez, azonban Szombathely mindent elkövet, hogy magának szerezzék meg s arra hivatkozik, hogy a pozsonyi egyetem Nyugatmagyarország volt s most különösen szükség van rá, hogy a német kultúra frontján maradjon. A jogi és orvosi fakultás Szombathelyen nyerne elhelyezést, a kath. teológiai kar pedig a szombathelyi szemináriummal kerülne kapcsolatba. A bölcsészeti Köszegre, a gazdasági kar pedig Sárvárra kerülne a bajor király mintagazdaságára.

A tömördi tanítói állás megüresedett. Pályázhatnak nő és férfitanítók, a horvát nyelven beszélők előnyben részesülnek.

A „Hír” megjelenését büntetésből egy időre felfüggesztette a belügyminiszter, mert Nyugatmagyarország ügyében megbízhatatlan híradással nyugtalanságot idézett elő e terület lakosságában.

Szerencsétlenség. Patonay József vépi körjegyző a vonatról leszállva a vágányok között elesett és kitörte egyik lábát.

Ol módon, Horvátországban és a környékbeli községekben általában megbotránkozást keltett az elrendelt rekvirálás. Szlavits Márton ol módú polgár higgadtágra intette a községeket és küldöttséget vezetett Sigray főköormánybiztos elé, aki azonnal beszüntette a rekvirálást és intézkedéseit egész Nyugatmagyarország területére kiterjesztette. (Mennyivel okosabb lett volna egyáltalában el nem rendelni! Most még miniszter is bukik emiatt. Szerk.)

Gyilkosság történt kedden Ligvándon. Egy horvát katona, ki nem akart szerb uralom alatt szolgálni, átszökött Magyarországra és mert a zalaegerszegi internálás alatt jól viselte magát,

szabaddalára helyezték. Ligvándon egy jó módú gazdánál talált munkát, ki a házába fogadta. Kedden gazdája a soproni vásárra ment tehenet venni. Minden előkészületet megtett arra, hogy észrevétlenül utána menjen, mivel azonban attól tartott, hogy a családtagok elárulhatják, az otthon maradt 13 éves fiút a kertbe szökött és ott megfojtotta s ugyanezen szándéka lehetett az asszonnyal, mert mindenképpen arra akarta rábírní, hogy segítsen neki az istállóban etetni, de az asszony megtagadta. Mikor később fiát hívta és a horvát katonát is, de a ház tájékán nem voltak, keresésükre indult. Az utána futó eb szimatolta ki a megfojtott fiú holttestét, mely szénával volt letakarva. Feljelentésére megindult a nyomozás és most attól tartottak, hogy a horvát katona a gazda kirablására indult. Sörgönyöztek Sopronba, de mire a sörgöny odaért, a gazda már hazakerült és elszörnyűködve értesült a történetekről. A csendőrség nyomozza a megszökött szökevény katonát.

Egyike a jó szomszédoknak. Auer Antal 16 éves, alacsony termetű edlitz (ausztriai) születésű, németül és magyarul beszélő csavargó fiú e hó elején beállított Pápai József köszegi szerdahelyi lakóshoz helyet keresni. Pápai megajánlta az állítólagos szolgát, megvendégelte s midén az magára maradt, 2 darab vászon alsónadrágot, 2 drb. férfi inget, 1 drb. szürke szövet kabátot, 1 drb. kék szövet nadrágot és 1 pár boxbőr lérficpít ellopott és megszökött. Ha valahol még jelentkezne, át kell adni a legközelebbi csendőrségnek.

Sulzbeck Fivérek

bank és bizományi irodája

Szombathely, Erzsébet Királyné-u. 21.

Telefon 191.

Telefon 191.

Dollárokat

és egyéb idegen pénzeket, vas megyei részvénytársaságok részvényeit legmagasabb árban vásárolja, külföldi kifizetéseket és tőzsdei megbízásokat előnyösen eszközöl.

Heti szeljegyzetek.

E heti szeljegyzeteinket a köszegi-soproni vasút III. osztályú kocsiában politizáló legények csoportjától lestük el.

— Most már bizonyos, hogy Nyugatmagyarország a mienk marad. Az újságok folyton arról írják, hogy miként alkuszik ez ügyben az antant az érdekelt államokkal és ezek viszont egymás között. Ha alkuszik, akkor már az is bizonyos, hogy megalkuszik.

— Mi a fenének akarnánk mi osztrakká lenni? Sokkal kedvesebb nekünk szomszédnak, mikor tisztes árért megveszi a neki a határra csempészett élelmieket s mi helenként kétszeri érdeket setáinkért átlag 2000 K. hasznát szerzünk s megkímél minket a kevesebb jövedelmű nehéz napszámtól.

— A háború alatt a jegyző hazafias buzdítására 400 K hadikölcsönt jegyeztem. Most ugyanannál akartam igazoltatni, de megmagyarázták, hogy ezt csak a városban lehet. Tehát ott intéztem el, de haza kellett mennem a bíróval aláírtni, hogy magyar vagyok. Megint eltelt egy nap. Vasuti költség, élelem és két napi munkamulasztás 400 koronánál többet került. Ha a faluban hadikölcsönt jegyezni lehetett, hát igazoltatni is ott lehetett volna.

— Mindig a népet szidják, hogy nem dolgozik. Hát a nemzet képviselői talán dolgoznak? A nép ugyanazt teszi, amit ők. Politizálnak, veszekednek, kibékülnek és újra összevesznek, meg keresnek.

— Háború előtt vettem egy házat 4000 koronáért és az udvarban álló sertésotlat 10 koronáért. Az ol cserépszindellyel volt fedve. E cserépszindelyeket most eladtam kerek 4000 koronáért. Most ingyen lett egy házam. Ezt megvettük két tehénért és egy lóért, melyekért 120.000 koronát kaptam Sopronban. Ezért a pénzért tűzfát vettem s eladtam 200.000 koronáért. Ezért hat hold földet vettem, melyért a szomszéd tulajdonos már 300.000 koronát ígért, mert 600 dollárt kapott Amerikából. Szegény falusi embereknek így kell vesződni, míg valamihez jutnak; nem élnek olyan könnyen, mint maguk a városban.

Milyen kár, hogy a sörgyári állomás már olyan közel volt. Talán mire még egy állomással odebb kerülünk, Hegedüs pénzügyminiszternek már egy millióssal többje lett volna!

Közérdekű hírek.

A nemzetgyűlés második ülészakát esütörtökön nyitották meg. Tegnap és tegnapelőtt a Ház elnökeit, jegyzőit és tisztikarát választották meg, érdemleges munkáját pedig valószínűleg hétfőn kezdi meg.

A politika a kormányzópartok megegyezése dacára sem jutott még nyugvópontra. Kilepések, belépések, külön alakulatok még mindig zavarják a kívánatos egyértelműséget. Streber csoportok még mindig kockáztatják a nemzetgyűlés békés munkásságát, melyre az országnak most annyira szüksége lenne. Andrassyról úgy hírlík, hogy a ker. nemzeti egyesülés pártjába belép és ezt Apponyi esatlakozása is követni fogja. Huszár Károlyról bizonyosra veszik, hogy már legközelebb újra a kormány tagja lesz.

A pénzügyminiszter május elsején akarja megkezdeni a bankjegyek kieserülését államjegyekre. Akik májusban becserelik csak 5% díjat fizetnek, júniusban 15, júliusban 25%-ot, azontul pedig egyáltalában nem váltatnak be. A takarekban elhelyezett betétek után nem lesz levonás. A régi, illetve múlt év december 18 ig elhelyezett tőkék után 1000 koronáig nem lesz levonás, 10.000 koronáig 5%, 50.000 koronáig 10%, 100.000 koronáig 15% és ezeken felüli összegekből 20. — A már tervbe vett vagyonmegváltáson kívül egy újabbat is tervez, de ez csak az egy millió felüli vagyonokat fogja érinteni. Az üzletek és raktárak leltározása vagyonmegállapítás céljára márciusban veszi kezdetét.

Ferdinandy belügyminiszter lemondása várható, mert közte és a hadügyminiszter között fontos közigazgatási kérdésekben ki nem egyenlíthető nézeteltérések merültek fel. Utódjául gróf Széchenyi Viktort és Huszár Károlyt emlegetik.

A sajtószabadság érdekében lépett fel Budapest a Magyar Irok Szövetsége 7 heti gyűlésén. — A kormány már régebben foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a sajtótájékoztató bizottságot megszünteti és hogy eddig meg nem történt, csak a politikai válság volt az oka.

Nyugatmagyarország ügyében a jövő héten kezdődnek meg Ausztria és Magyarország között a barátságos tárgyalások. Mindkét fél szakértői Beesben ülnek össze tanácskozára. — Győrtől és Sárváron hatalmas gyűlésen tiltakoztak Nyugatmagyarország elszakítása ellen.

Dunántul és Horvátország összeköttetése. Nagykanizsán magyar és jugoszláv kiküldöttek tárgyalnak az átmeneti vasútforgalom rendezése ügyében. A tárgyalások egyelőre a gyékényosi és baranyai vonalra irányulnak.

A pénzkieserés — Hegedüs pénzügyminiszter nyilatkozata szerint — május 1-én kezdődik. 50 százalék levonással, azonban a második hónapban már 15 és a harmadikban 25 százalékot fognak le. Ezentul a be nem váltott bankjegy értékét veszti. Az új pénz nem lesz fedezet nélkül, hanem mintegy átmenetet alkot az államjegy és bankjegy között.

A politikai államtitkárságok megszüntetését határozta el a kormány; csak a kultuszminiszteriumi és egyelőre a földművelésügyi államtitkárság marad meg.

A sajtocenzúra tárgyában a miniszterelnök tegnap sürgős értekezletet tartott vezető politikusokkal és a sajtó képviselőivel.

A Muskasbiztosító pénztár államosítását készíti elő Benard miniszter.

Esnek az árak az egész vonalon. Marha, sertés, gabona, kukorica jelentékenyen olcsóbb lett.

150 millió dollárral 500 amerikai bankház egyesült, hogy az amerikai áruk kivitele érdekében hosszulejáratu kölcsönöket adhassanak Európának.

Szombathely-Becs között esütörtök óta új vonatpár közlekedik, amely Szombathelyről indul reggel 6 órakor, érkezik este 7 óra 46 perckor. Ez a vonatpár vasárnap nem közlekedik.

Tífusz Északmagyarországon. Árva- és Trencsénmegyékben borzalmas kiütéses tífusz kapott lábra. Az orvoshiány miatt a járvány sok áldozatot szed.

Az államvasutak villamosításáról törvényjavaslat készül. Ez azért szükséges, mert a megcsökkentett Magyarország széntermelése távolról sem fedezi az államvasutak szükségletét, másrészt meg ezáltal nagy költségmegtakarítás volna elérhető.

A MAV. megszüntette összes vonalain az eddig fennálló korlátozásokat. A tehervonatok is teljes számmal közlekednek.

A főváros iskoláiban még csak most kezdik meg a már november óta szünetelő tanítást. Az iskolaévet ezért július végéig meghosszabbítják.

Kommunista szervezkedéseket lepleznek le Európában. Ujabban Stockholmban, Brémában, Spanyol- és Franciaországban jöttek bolsevik szervezetek nyomára. Az a hír is elterjedt e heten, hogy a román királyt kommunisták meggyilkolták, a hírt azonban hivatalos helyről megcáfolták.

Nagy arany- és ezüstkészleteket foglalt le a budapesti rendőrség több helyen, melyek névértékben több millió koronát tesznek ki.

Az oszi gabonaneveléssel bevetett területek bejelentéséről intézkedik egy kormányrendelet. Szaz holdon felül a gazdaság tulajdonosa köteles bejelenteni, azon alul az előjárásig állapítja meg a gazdaságok vetésterületét.

A végleges lengyel-orosz békeszerződés aláírása e hét folyamán várható. Lengyelország 30 millió aranyrubelt kap Oroszországtól.

A Wrangel-hadsereg, mely Konstantinápoly mellé menekült, teljesen felbomlott.

Marmaro szigetét eladták az oláhok a cseheknek, akik a várost a ruthen föld fővárosává akarják tenni.

Matroztaladás tört ki Kronstadiban a bolsevisták ellen és Szentpétervárt fenyegetik ágyúikkal. Ezidőszorint teljesen kezükben tartják a hatalmat.

A telefonbeszélgetések Graz és Szombat hely között ismét megindulnak.

Csehszlovák államadossága 44 millárd cseh korona.

Alrekviráló. Schmalzl Felix nagyszentmihályi lakos, volt vörös katonai, a rohoni, bándoli és eszaki körjegyzőségekben mint tiszt helyettes és gabonarekviráló csapat kiküldöttje adta ki magát, több helyen a koresmákban evett, ivott és pénzt kért, amelyet ígérete szerint a csapattal jövő főhadiszámla megfizet, amely csapat azonban elmaradt. Az esetről azután értesült a rohoni esendőrs, a csapat elfogta és átadta a szombathelyi kir. ügyészségnek.

Elektro Bioskop

a „Mulató” nagytermében.

Műsor: Vasárnap, február 20. an:

Az évad uralkodó filmje:

CEZARINA.

Regényes történet 8 részben 47 felvonásban.

Ira Karl Figdor, a művészeti fővezetést Joe May intézte. A főszerepben Mía May.

II. rész: Maud Gregaards szenvedése. 6 felvonásban.

Értesítés.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Horváth Károly társammal

lakatos műhelyt

rendeztem be, úgy hogy a villanszerelésen kívül mindenféle épület- és géplakatos munkát elfogadok, u. m.: rácsok, vasszerkezetek készítése, benzinmotor átalakítását szivógazmotorrá. Kiegészítő villanymotort veszek, becserelek, javítok teljes garancia mellett.

Kaphatók ezenkívül árammérő hektovatt órák, német gyártmány, teljesen új.

Jutányos árak és pontos munka.

Tisztelettel Kiss Elemér és Horváth Károly Várkör 88. szám.

2 1921. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szombathelyi kir. járásbírószáknak 1920. évi 1972/920 számú végzése következtében dr. Esső Imre ügyvéd által képviselt Blumschein Ignác javára 14 200 korona s jár. erejéig 1920. évi november hó 4-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 10440 koronára becsült következő ingóság, u. m.: kőrhinta és tartozéka stb. nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a községi kir. járásbírószáknak 1920. évi Pk. 2115/3. számú végzése folytán 14 200 korona tőkekövetelés, ennek 1920. évi május hó 6. napjától járó 5% kamatai, 1/4% váltodíj és addig összesen 1218 kor. bíróilag már megállapított költségek erejéig, Köszegen a marhavásártéren leendő megtartására

1921. évi február hó 24-ik napjának délelőtt 10 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a vonni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Köszeg, 1921. február hó 4-én.

Kiss Kálmán
kir. bír. végrehajtó.

Önkéntes árverés.

Folyó évi február hó 27-én d. u. 2 órakor a Jurisits-téri 15. számú házban

önkéntes árverés

lesz, melyen egy szőlőkád, egy hosszú asztal két paddal, egy ácsgyalupad és ács-szerszámok lesznek a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladva.

Önkéntes árverés.

Folyó hó 23-án délelőtt 10 órakor Schey Fülöp utca 10. sz. alatt egy 17 hónapos

üsző-borju és egy feleves süldő

önkéntes árverésen eladatik.

1 klg. tengeri

14 kor. 50 fillér

Előjegyezhető a Vasmegyei Szövetkezeti Áruforgalmi R. T. Községi Képviseleténél.

I R O D A:

Kossuth Lajos-utca 4. szám.

Használt szépirodalmi könyveket

(Jókai-Egyetemes regénytár stb.) megvételre keresek sürgősen. Cim a kiadóhivatalban.

Chernel-utca 14. számú ház

szabad kézből eladó.

Bővebbet a ház tulajdonosnál.

Ágfa-árverés.

F. hó 21-én hétfőn delután 2 órakor az alrealiskolában termelt akácfaából származó ágfa önkéntes árverésen eladatik.

Gyakorlott fehérnemű varrónő

elvállal mindennemű férfi és női fehérnemű varrását. Gyermekruha varrást is elvállal. Vidékre is megy. Mernyei Emilia Várkör 114.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Köszegen.

Üzletmegnyitás.

Szíves tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy Köszegen, Király-ut 27.-szám alatt (Simon János pékmester házában)

vegyeskereskedést

nyitottam, hol mindennemű közhasználati és élelmicikkek kaphatók.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

Özv. Benedek Gyuláné.

Magyar typusu

igás lószerszámok

félkemény kápával, fekete verettel, páros gyeplőszárral, erős kivitelben olesó árban kaphatók a Vasmegyei Szövetkezeti Áruforgalmi R.-T. községi járási képviseleténél.

Ugyanott raktáron

parádés lószerszámok

lakk kantárral és kápával, nikkal verettel.

2-3 szobás családi házat

kerttel megvételre keresek. Kolnhofer Fülöp Köszeg. Betegház utca 7.

Kertet

bérelnek a városban vagy a szélén.

Cim a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Szíves tudomására adom a n. é. közönségnek és eddigi t. vevőimnek, hogy

kereskedelmi üzletemet

tovább vezetem s ha valakinek szénára, szalmára, takarmányrúpára vagy egyéb hasonlóra szüksége van, a legnagyobb bizalommal forduljon hozzám és én teljes megelégedésére fogom kiszolgálni.

A n. t. közönség további pártfogását kéri

Özv. Majláth Andrásné

Köszeg. Király-ut 102. sz.

Szántást,

fuvarozást

elvállal

Zerthofer Mihály.

Dr. Flesch-féle

Skaboform-kenőcs

ujból kapható!

Leghamarabb megszünteti:

Viszketegséget,

ödményt, ótvart, rühösséget.

Nem piszkít, szagtalan, nappal is használható. 12, 20 és 38 K-ás dobozokban. Bedörzsölés utánra való Skaboform-puder 7 korona. Ken- és kátrányszappan 20 K. — Kapható minden gyógyszerárban.

TECHNEBUD

kir. udvari hangszergyár

BUDAPEST, RÁKOCZI-UT 60.

Zenekar hangszerek, pedálos cimbalomok, harmonikák és beszélőgépek a legfinomabb minőségben. Vidékre való szállításokat a legpontosabban és legköltségteljesen vég-ünk.